

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu Iméni překmurske evang. šinjorije reditel
i vödvávník: FLISAR JÁNOŠ,
Murska Sobota.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ M. Sobota.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mësec.

Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

Cérkevnoğa leta färbe.

Hári Lipót ev. dühovnik.

V naši cërkvaj sam večkrát vido, da so oltár i prédganca cëlo leto z ednim istim prtóm pokríta, samo na veliki péték se tó spremeni, gda črne färbe prt denejo gori. Mogóče v več mëstaj tüdi nemajo več prtov za oltár i za predganco, kak samo dvá, ali pa či gli májo več različni färb prtov, se zató dosta ne brigajo, tak mislijo da se gdakoli kákšekoli färbe oltárski prt léko nüca, samo na veliki péték naj bode oltár z črnim prtóm pokríti.

Ali je rësan vseedno, kákši prt jeste na naši oltáraj i prédgancaj? Bogme je tó në vseedno. Istina da je naša evangeličanska cërkev nigdár në glédala samo na zvünëšnjo lepoto i précimbo, ali záto pa dönok ne sme dovoliti vsáke neokusnosti v svoji cërkvaj.

Naša evangeličanska cërkev tüdi má svoje stáre, takzváne liturgične färbe, štere se po cërkevnoğa leta rázni svétkaj menjávajo, štere ne slúžijo samo za tó, da bi krasile cërkev, nego naj se v jeziki različni färb tüdi pokážejo Bože milošče različni čini.

Záto naj bode naša dužnost, nücati té liturgične färbe. Naj oltár i prédganca že z svojim zvünëšnjim gvantóm glásita i nazveščávata tó, v šteróm vrëmeni cërkevnoğa leta živëmo.

Vsáka fara, vsáke fare vodstvo, gde pa jeste žensko društvo, tak naj tó društvo za svojo prvo dužnost drží, poskrbeti se

za tákše liturgične färbe oltárske i prédganske prté. Mislim, da tó vsáka fara léko zmore, če tam količkáj dobre vole jeste, mogóče hitro, naednók në, ali počási pa dönok.

Liturgične färbe naj bodo žive, tople i svetle, premedláve i blede färbe so në lépe, so në pripravne za prt na oltár i na predganco. Vzorce v oltárske prté samo z tákšov osëbov dájmo risati, ki má za tó primerno znánje i okus. Za vzorce se léko vzemejo: križ, ovca, pehar, grozd, pšenična vlat, trnjavi vënc. Čé pa tüdi kákši tekstuš ščëmo nücati na oltárskom prté, tó naj samo z biblije vzéte svéte reči bodo, ali pa „Trdi grád je naš Bóg zmožni“. Daritelov imé se naj nigdár nenašívava v oltárski prt. Prle liki bi vöprëbrali blágo i vzorce za oltárski prt, li vsigdár prosimo tanáč svojega dühovnika, da bi naj tak në prišle neokusne, necërkevne färbe i šlinganje na naše oltáre i prédganca.

Liturgične färbe so sledëce: v adventi lilasta, od božiča do trë králov bëla, od trë králov do posta zelëna, od posta do cvetne nedele lilasta, na veliki teden, (na veliki péték) črna, od vüzma do Kristušovoga vnëbozastoplënja bëla, od risálski svétkov do svëtoga trojstva nedele rdëča, na po svëtóm trojstvu bodóče nedele zelëna, na žétve hválodávanja svétek zelëna, na svétek reformácije i na držávne svétké rdëča.

Iz toga vidimo, da nam je samo pét oltárski prtóm potrebno: lilasti, bëli, zelëni,

črni i rděči. Čè smo si tēj fārb oltárske prté notrispravili i je rédno nūcamo v naši cěrkvāj, tak bodo žé v naši cěrkvāj žé sam oltār i prédganca glásno prédgali cěrkevnoga leta velike čine i nezgovorno Božo miloščo.

Držmo so strogo tej liturgični fārb pri prtāj naši oltárov i prédganc na rāzne svétke v cerkevnom leti.

Po zaprtki šóle.

Z-Bōgom stani vučevnica,
Krájda, ténta, klōp, stolica.
Knige, špongya, zvězki, rizbe,
Péra. plajbás i aktovke;
Vse šolske sprāve, náloge,
Grajanja, opominanja
I žnjimi vréd disciplina.

Mi zdaj od tēc odhājamo,
Ali dōnok tū nihāmo
Z-žitka našega znāno,
Desét mēsecov predrāgi,
Vu etom lūblēnom hrāmi.

Veséli naš tū prebítek:
Smēh, šāla, naš šolski žitek,
Oumurno opominanje,
Zaslūženo kaštiganje,
Si počiné v-leta miri,

Neminé tá vu vihéri.
V-misli nam bō eto mesto,
Prebivālišče vugodno,
Gde vučitelja, kak oče
Pogléd ino toplo srdcé
Nās je čūvalo, ravnalo,
Na dobro opominalo,
Či se je okōli zgledno,
Dijákov šereg pogledno,
Njega mili pogléd je
Opomin bio z discipline;
Reči njegove so donele,
Kak glás vugodne mužike.

Kak teško je slobōd vzéti
Od endrūgoga pajdáši, —
Bār nás čāka sloboščina:
Lōg, trávník, potok i njiva,
Zevsov lepotov, précimbov;
Eti nás več stō spominov
Zadržāva, zastāvla,
Tak, daj nē mogli oditi,
Tak, daj čakali zvoniti.

I, či glih bār odidemo,
Kelkokrát nazāj mislimo,
Vu sne našem smo pá eti,
V-drāgom našem dōma mesti,
Nāimre vu žitka vrtěli,
Vu našega pozvánja deli,
Nam na pamet pride šōla
I njé sprevedija vnōga:
*Tak spoznamo, ka smo eti
Blīli z istnom blājženi!*

F. J.

Trê deklin hištōria.

Pisala Gyarmathy Žigmondova. — [Poslovenčo Flisár
Ján oš, vp. vučitel.
(Nadaljāvanje.)

15.

Po večerānjem snēženjī je bliščéc zišlo gori zímsko sunce i kak so z cěst tá spomeli mélnatni friški snēg, nika malo se je topiti začao hodnikov léd i za toga volo je tak sklisko grātalo, kak glažojna i vu suncov tráki se rávno tak vidlo, kak glažojna.

Irma, ofriščena od ránoga sna i od z-léda mrzle vodé mujvanja, je z-mirovnim nágibom šla za dněvnim delom. Gda je z razrěda vōprišla, nasěbe je oblěkla, lépo prémnatno oblěko i šla je. I znábidi je že nazā proti dōmi hitila, gda je naednōk stānola. Na skliskom lédi so se nē samo semtá hoděži lūdje, gde eti, gde tam, poškalili i kapali, nega konji tūdi, či so bār pod-

kováni bili. Eden kočiš je pelao nika prék po cesti, ednōk se njemi je ednomi konji poškalilo, i on se je tá obrno, na tle se je jáko mantrao, z nogāmi semtá brsao, postavlao, mlāto se i nē je mogo gori stānoti. V-ednoj minuti se je cěli šereg lūdi tá zdrūžo g'édati, ali pomagati njemi, se je nišče nē geno.

Strāri dobra prijātelkinja, Irma je srdcā shājajočim, srdcā genlívim glásom gori skričala:

— Siromaček konj! — i tá je běžala, ka bi pomagala. Njēni milūvajōči glás je ništerne gledālce geno i z kočīša pomočjōv so na nogé postavili sirōto stāro paro. Dekline sprevajáč, Leo je razdrastšeno drkao okōli kōli, tak da bi pomagati šteo, potom je zōči stano konjom, čūdno je začao kavuliti. Irma je glédala, glédala v-konji pogléd, — groza, potom mila bolezen se njé je zbūdila. Leo, tak da bi jo opominati mēno, tak je jo dregao v lakéi, vu nogé.

Od zvišenosti človeka.

(Luk. 18, 9-14)

KOVATŠ KAROL ZOLTAN, ev. duhovnik.

Právo i dostojno je želénje, náj vsáki človek spoznáva túdi sebé. Od drúgoga vsakši rad čúje glási — naimre, če so húdi i onomi na kvár — pa celô sam rad raznáša etakše glási. Človek nájraj li od drúgi gúti, njé sôdi, zamerka si njihove bine i falinge, ali ka bi v sebé pogledno, tó malošteromi pride na pamet. Vsakši ráj vidi trám v drúgoga očáj, kak spico v svojem lastivnom ôki. Vsakši je li kre sebé, pri diúgi bine nájde, pri sebi pa popolnost vidi. Tak se človek zgizda, zvisi se. Etak čini pôleg evangelioma oni farizeuš. Ali Jezuš nam veli: „Kikoli se zvisi, ponízi se, ki se pa ponízi, zvisi se.“

V greh duhovne zvišenosti spádnejo vnô gokrát túdi oni, ki si za pobožno dúžnost držijo, gúčati od človeče pokvarjenosti, od grêšnosti vsega človečanskoga stvorjenja. Če etakše gúčanje z ogvúšanja shája, je dobro, ali te človek more túdi náčiši grátati. Pavel apoštol vadlúje, ka „je nevrêden, apoštol se zvati“ i „ka je z milošče bože tó, ka je“, ali on lahko te svedoči od sebé, „ka je eta milošča nej bila nad njim zaman“.

Tak more tó túdi z nami biti. Če sebé za grêšnika spoznamo i se vendar ne pobôgšamo, tak se Bôgi nemremo poviditi. Glihni smo te k onim, ki právijo: etakši sem pač i nemogôče je,

zbôgšati se mi. I rávno tó so tisti lúdjé, ki se zvišávajo, se nad vnôge povzdigávajo, ka so pravični i pobožni. Pri vsem svojem poniznom oponášanji i guči se vendar za bože odebráne mislijo, vse drúge pa, ki se ne oponášajo tak, za grêšnike právijo. Tó je duhovna gizdost i zvišenost.

Odkud pa shája etakša zvišenost človeka? Gvúšno s toga, ka človek ne pozna samoga sebé, nej je pogledno ešče notri v vso kmico svoje dúše. Oprávla svoje verske dúžnosti, „z lampami se približáva k Bôgi“, med one sliši, ki „samo právijo Gospodne! Gospodne! ne činijo pa Njegve vôle. I vsa eta činéči, je zadovolen s sehom, že se popolnoga drži pred Bôgom, zvisi se pred Bôgom. Etakša zvišenost pa hitro zapela človeka na menjôst v dobrom, na batrinvost v ti duhovni i na krivično sôdbo bližnjega.

Kak se lahko človek réši zvišenosti? Če vidi falinge drúgi, te náj spoznáva v njih svoje slabosti! Če se priglihávati šče k drúgim, te se náj k dobrim prigliháva, nej pa k húdim! Človek náj skúsi sebé, kelko je prišo naprej v ti duhovni, kelko stopájov je napravo proti cili popolnosti.

Ali pa je naslédnje nej slobodno, se za dobroga držati? Nej držati se za dobroga, nego biti dober! Túdi farizeuš se je za dobroga držo, pred Bôgom pa je dônok zavrženi bio. Pred Bôgom samo edna hvála jeste, hvála njegove milošče.

Blájženi smo, če se slobodno z istinov hválimo, ka je boža milošča med nami nej bila zaman delavna.

— Sellô! Čillag! Vidva sta, vidva siromačeka! — I dokeč njidva je milúvala, gládila, oči so se njé skuzile.

I naj nišče neprávi, ka je stvár nê čedna i nema spomina spodobnosti, tó naj nišče neprávi! Obstarnivi, stárvivi, lepivi, dvê pune krvi, plemenitivi, stvarê sta občútila máli rôk gladjenje, kak sta začúle njé mili glás, včasi sta záčale kopati, gori sta zdignole humpokáste nogé rávno tak, kak gda sta cukér prosile. Bôg moj, či bi zdâ en faláčec cukra méla prísebil míslila si je Irma. Kočiš si je gori seo na bak, v rôke je prijao cúgle.

— Dober človek, čakajte edno malo! — Vô je vzéla z-mošnje edno korôno i ponúдила je kočíši. — Vište jas poznam té konje, intereséra me nji vezdášnji stan . . . rada bi znála, gde je nji stálišče?

Kočiš je srdcá povedao, deklina ga je dale spítávala:

— Jeli ji pa nemantrájo trnok sirôt?

I kak je tó spítávala, trepetala je od odgovora; pred njé je stánola, naj jih ne gene, kočíš je nemáratno odgovoro:

— Mantrati, jih nemantrámo; tó pa, ka so v-božnoj kôži, je starost kriva; míslim si, ka bi njim bole potrebna bila maláta, kak obrok, ár k-obroki zobé trbê, té ji pa že samo telko májo, kak moj dèdek.

Irma je nestanoma bôžala nevolne pare, one so njé pa tak g'édale vu oči, tak da bi štele ž njov sprerazmitti ono vnôgo trplénje, štera njim stáre glavé teží.

Kočiš je ednok ščukno z bičom i stára trlésa so se dale pelala.

— Maláto bi njima trbelo sirôtoma! je ponávjala Irma, kak je z-skuznatimi očami glédala za njimi. Maláta? Ali, gde jo vzemem? Ah, ráj gori aldúje z-nočešnji vôr eden pár, naj njima samo more spravití maláto. I više vsega,

Rimski pápa i mér.

Hári Lipót ev. dühovnik.

Nè dávno pokojnoga rimskoga pápo XI. Piusa zádnya rěč i zdaj pred krátkim odebránoga XII. Piusa prva rěč je „mér“ bila. Záto tü i tam náimre pa katoličánski tisk obá dvá pápo za méra pápe imenuje.

Mér! Tò je rěsan lěpa, preveč krasna rěč. Tá rěč nikaj tákšega poměni, štero si cěli svět tak preveč, skoron nájbole želě. Záto tüdi mi evangeličánci tò ne držimo za málo delo, gda nájvékše krščánske cěrkvi vrhovni dühovnik, sam rimski pápa za mér déla i mér pripraváča vsem lüdém i národom.

Ali samo mér nazvešćávati i glásiti, i za mér tüdi nikaj dopriáesti i činiti je dvòje različno, edno drügomi nasprotno délo.

Na tò gledòč samo dvòje oměnim. Dnes gda rděče i drügi fárb poganske síle ružijo z svojimi pesnicami na krščánski vrátaj, i šćějo vničití krščánsko kulturo, krščánske cěrkvi návuk i vćenjé, té smo ešče nè prišli tak daleč, da bi se različne krščánske cěrkvi sküпно podpěrale i pogovárjale, ka nam je potrešno činiti proti vsej nás grozěčemi neprijáteli? I tò pa záto nè, ár je rimski pápa ešče nigdár nè bio pripravlen i nigdár je nè šćeo tò, da bi si z proteštánuškimi cěrkvami k ednomi istomi stòli seo, gdé bi si lěpo, méрно i prijátelsko lěko pogu

čali, ka je potrešno krščánskimi cěrkvam činiti proti poganskim silam, proti ráznim neprijátelom. Do etiga mao je rimski pápa ešče vsigdár na vse proteštánuške kongrese i svetovna zborovánja pozváni bio, ali on je pa na tá zborovánja ešče nigdár nè poslao svojega zavüpnika, svojega odposláncá.

Tò drügo je pa pitanje mēšani zákonov. Samo té vseznájòči Bóg zná povedati, da je mēšanoga zákona rimsko tolmačenje, razláganje kelko blájženi zákonski ognjišćov, kelko méрни i srečni mēšani zákonov zastrupilo, i hižnikom, rodítelom i deci mesto méra, blájženstva trpljenja i neprijátelstva pekel spravilo, nè samo pri nás, nego na cělom světi. Kelko bolečin, trpljenja i žalosti je spravilo tò, kelko ostroga trnja je zabilo v srca mēšani hižnikov tò, da rimski pápa i rimsko katoličánska cěrkve samo tisti mēšani zákon spozna za valáni zákon, gdé protestánuška stranka že naprej odá svoje bodòče decé vero i če je té zkon v katoličánski cěrkvi bio zvézan. Če se pa mēšane vere zaročenci v proteštánuški cěrkvi zdájo, te tò zdávanje rimski pápa i rimska cěrkve ne spozna, ne prizná za valáni zákon, te je tò po njihovom tolmačěni divji zákon i z toga zákona rojena deca nezákonska deca. Če katoličánska stranka v proteštánuškoj cěrkvi sklène svoj mēšani zákon, té jo več njěni katoličánski dühovnik nešće spovedati, i če je na smrt betežna i spoved želě, jo edino samo

njě je nájvékša skrb zdá maláta bila: za tò de se brigala.

Pá vidòča indašnjiva lübeznika, njě je vnògo spomina napadnolo srdcé, nateliko, ka se je i z-toga spozábila, gde je stála? Zijajòče občinstvo je že razišlo, li samo edna lübezniva deklíčka je ostála pri lrmiki, štera je jo vu oči trnok glédala i z-lübeznivim glásom njě je nika právila, z-šteroga so jo te prve reči na teliko genole, ka je ti ovi niti nè čüla.

— Lěpa nénika prosim Vás, pokážte mi pòt, zablòdila sem, pa sem že hodila eti se...

Lěpa rénika! Tò njě, njě práviyo? Popád-nola je deklíne ramo:

— Zaká práviš meni lěpa nénika?

— Záto, ka so lěpil Ešče sem nigdár nè vidla tak tepò nikoga glédati, kak nénika gda so za konji glédali...

I zdá on težki, lübeznivi pogléd, z šterim je za konji glédala i šteri je ožáro obráza njě-

noga oster zgléd, je z-nezrečenov zahválnostjov obhodo deklíne srdcé. Ah, či bi ete pár rěči ednòk, dávno čüla že na sěbe praviti, z-kekim bi náčiši bio njěni žitek! Z toga je prerazmila, ka je dònok nè tak trnok grdá. za šteroga volo jo odürjávajo... Ejh! Kak márne, somareče míslí so eto! Zaman, srdcé se nje je dònok veselilo, vidlo se njemi je. — Tak bi že dosta vrěmena odišlo od onoga vrěmena mao, ka z-tòv deklínov tü stoji, štera jo lübeznivo gléda, štera jo je za lěpo imentüvala. Věm je tò odküplěnje! Eti vu sredini zíme, tak da bi cvětja díš oblějao njě bolěčo rano.

Deklina se je čüdüvala, zaká njě neodgovori, ali vüpanje njě je nè poměnkávalo i znòva jo je pítala:

— Lěpa nénika! Tak je bilò, ka so me obprvim ájta pripelali v-šòlo, potom pa dvakrát rektor neni, že sem trikrát tüdi sáma domò naišla, ár so mi rektor nénika dáli gori, ka, kak

tak spovê, če se z svojim proteštánuškim zákonom znôva po katoličanskem [obrédi zdá. Gde je tú krščanska, Kristušova lúbézen? Jeli tákša dela rimske cêrkvi morejo méri slúžiti i mér naprejpomagati!

Na tó dvôje pitanje gledôč naj pokáže rimski pápa nájprvo, da je on rêsan méra mož. Naj že ednôk hênja z tístim nesmilénim, nemírovním reverzáliša-bojom, gde od proteštánuške stranke tó zahteva, naj žé naprej odá svoje bodôče dečé vero, naj več ne imenúje v proteštánuški cêrkvaj sklenjeni zákon za divji zákon i deco rojeno iz tákšega zákona za nezákonsko, ár je tó nesramna žalitev nás proteštánušov, ki smo túdi krščanje, ki smo túdi Kristušove cêrkvi kotrige i deca. Če tó stori, čé to včini, té rêsan méra pápa postáne. Te ga bomo túdi mí proteštánušje z veseljom podpérali, i naj li on postáne voditel tistoga boja, ki ga more bojúvati Kristušova cêrkev próti nekrščanskim silam i neprijátelom. Ali dokeč toga ne stori, dokeč na tó dvôje pitanje ne dá zadovolnoga odgovora, tečas rêč „mér“ samo prázna, temna rêč ostáne na njegoví vústaj, i tečas túdi svét ne bô poslúšo na njegove reči, v šteri mér nazveščáva i glási cêlomi svétí, ár nê samo z vústami, nê sasamo z rečami, nego túdi z srcóm, z činénjem more pokázati rimski pápa, da je on rêsan za mér, da on rêsan tó želê, naj mér kralúje med vsem lúdstvom i med vsêmi národi.

vô pridem z šôle, se naj neobrném njndrí, li vednáko naj idem i pri prvóm kúklê, šteri je kre lêve stráni, se obrném notrí, tam so naša vráta. Ali zdá sem se dosta obráčala, dokeč sem konje glédala i zdá nevém, v-šteri kraj naj začnem idti? Či bi me štoj tak obrno, kak sem z šôle vô prišla, bi znála.

— V štero šôlo hodiš mála?

Kak je odgovor dobila, za rokô je prijéla deklino i pitala njoj je za imé:

— Benke Irma.

— Tak smo si v iména rodi . . . dobro pazi bába, ár je skliska pôt.

Dête je nê glédalo pod nogé, nego li gori vu Irme oči; on kmičen ôči pár se je pa zdá jáko bleščio.

— Irmika, jeli so tó vaša vráta?

— Tó so bogme, — odgovori edna rdêčega obráza, starêša ženska. — Dugo te že čá-

Naročnikom Dúševnoga lista!

Svojim narôčnikom s puconske fare, ki so zaostali z naročninov, smo pôleg izkáza puconskoga župnoga uráda priložili etoj številki čêke z vöpokázanimi zaostanki.

Prosimo vse poštvivane narôčnike, naj na priloženi čekaj poravnájo svoje večlêtné zaostanke.

REDITELSTVO.

Počítnice.

Príde lêpo leto, toplo,
Meli mo vse, ka je dobro,
Sunca leščéčo svekloščo,
Jágod, črêšen, sadú telko,
Več, kak bi nam ga trbelo,
Drevje ga ránč neo držalo.

Od žméče se podéralo,
Bô vesélo, pilo, jelo.
Kôpali mo se, — labdali
'I povôli se zménjali.
Knjge do tú počivale,
Nájlepše so počítnice!

F. J.

kam Irmika! Obêdivanja vrêmen je že i ešče te nika čáka tam notrí . . .

— Lehko so ájta prišli?

— Nê so ájta prišli, nego edne lêpe svekle zongore, bár glédaj v tom so prišle. — I kázala je na edno veliko z dések kíšto.

Mála deklina je nemáratno gibala pléčica:

— Bôgše bi bilô či bi ájta prišli. Ájto jáko čakam, ali zongor sem nê čakala. Tak právijó deklíne, ka je tó jáko težko včénjé, kapa, či se nebóm mogla navčítí, ka do pa te ájta pravli?

Irma je pogládila deklíne míli obráz:

— Mála moja, jas túdi včím edno tákšo deklíno na zongoraj igrati i ona se nígdár netôži, ka bi njê težko bilô . . .

— Já! či bi méné túdi nénika oni včili i tak bi me glédali, tak bi se jas túdi nebí tóžila . . . od nénike bi se rada včila; ali od drúgoga nê. Zaman giblejo glavô rektor neni; od drúgoga se nemo včila!

Ženski kotiček.

Lübi bližnjega!

Što je naš bližnji? Vsáki človek, šteri je v nevóli i to brez rázložka stána ali vere. Naš Gospód je pravo té znamenite reči: Lübi bližnjega, kak samoga sebél!

Žmetno se nam vidi vnôgokrát, ljudskoga človeka lübiti kak samoga sebél, ár mi ljudjé vsig dár najbole lübitno sami sebél. Te pride naša familija i ešče potom pridejo ti drügi. Ženska pa zôsebno more lübiti vsákoga, če ščél biti do bra i plemenita.

Poznam ženske, štere so dobre žene, dobre materé i dobre gospodinje, pred drügimi pa zapréjo svoje srcé. Tô je pa nej prav.

Nam ženskam je Bôg položo tô veliko lü bézen v srcé, nam je podélo dobrotivnost i krotkost. Z tem je postavo Bôg žensko na višio stopnjo. Môž more z teškim delom, z velikimi skrbmi se bojüvati za svoj obstánek i za obstánek svoje družine. Njemi je dao Bôg môč. Nam pa je dao krotkost. Keliko blájženoga dela lejko včini ženska s svojov dobrôtov.

Glédajmo okoli sebél! Keliko siromaštva, keliko trplénja! Tü betežnika, tam siromáka, lačnoga i raztrganoga. Tü se začne naše delo, dráge ženske. Nigdár naj ne ide kôdiš od nás brez miloga dára, kaj koli je, nikaj že mámo v hiži, ka njemi lejko dámo. I ka dámo, dájmo z vesé

lim srcem, z radostnov düšov, ár zôsebno tô vzeme naš Bôg gori, kak smo dáli. Če dámo siromáki samo falat krúha, pa ga dájmo z lépov rečjöv. Té dár de več vréden pred Bôgom, kak da dámo veliki dár z grdimi misli v sri.

Naša sôseda je betežna, njéna hči jo more oskrbávati. Nôč za nôčjöv sedí pri posteli betežnice, brezi môči je že od maloga spanjá. Aldüjmo mi ednôk edno nôč, da se ona lejko naspí. Nej je preteško, če mámo dobro voló. Teški betežniki so po navádi mirni. Vzemimo si v dugoj nôči svéto písmo v rôke i čtímo, te de tá goraldüvana nôč nam ešče na hasek.

Teško dobri zdraví deklin mámo rávno mi v Prekmurji. Zakaj se tak malo deklin nájde, štere bi štele aldüvati svoje živlénje za té trpéče, štere bi štele postáti diakonise? Diakonisa bití, je najvékše pozvánje! Srcé ji more napuniti sámá lübézen, sámó potrplénje. Líki lejpo pozvánje je, aldüvati vse svoje móči, vse svoje živlénje siromákom, betežnim. deci, štera je ostávie na, štera nema staríšov. Tak náježej stópi deklina v stopáje Gospóda Jezua, šteri je najbole lübo siromáke i deco. Vnôgokrát sem méla priliko viditi živlénje diakonis. Lépo i vesélo je pri njih, vse puno Gospodnovoga dühá. Čisto i blagosloveno živlénje!

Tô je pa tvoje delo, drága mati, da vzgájaš svojo hčér v onom svétom dühi, da se čüti zrêla za tô pozvánje.

„Zdaj pa ostáoe vera, vüpanje i lübézen, eta trója: Nájevékša je pa lübézen“. (1. Korint. XIII. tál. 13.)

„Nájevékša pa ja lübézen!“ Tô naj bô naš pôtikazáč v našem živlénji. Frida Kovátš.

— Bôg moj, da smo trnok zcártali tô dète. I dokeč je ta stára ženska žegavo gédala na ono, štero so nateliko zcártali, deklina je gori skočila na kíšto, obinóla je Irma za šinjek i vréli küš njé je potézila na lice:

— No, zdaj njim pa one lépe ôči küšnem! I né samo, ka jo je küšnola, dostakrát, prosila jo je naj njô tüdi vči zongorati.

Tak lübeznivo si je nigdár nišče né djao ž njöv, srdcé se njé je napunilo z zahválnostjöv próti lépomi deteti; k sebi jo je stisnola i nikše nezrečeno, prijétno čüténje jo je napunilo. Ali rektorca je zmótila delo.

— Irmika, hodmo že k-obedi, sakačica že brumbra . . .

— Né, né, nehodvi ešče, rektorjnéni! Bole naj idejo, i prosjjo eto lépo néniko, naj me včijo zongorati . . .

Irma si je začala premišlávati. Že nema ni edne prázne vóre . . . pa hej, da bi srdcá rada

tô málo deklinico včila, štera se z takšov toplov lübéznostjöv k-meni vleče i ešče tô právi, ka sem lépa. Zaká bi tô pred sebov fajila, ka njé je tô tak dobro spadnolo: naednôk njé je srdcé razveselila. Pa či bi ešče mogla kak edno vóro vó sprešati, za tisto bi siromačekoma konjoma maláto kúpila . . .

Dokeč so njé tá vdijek obhodila misel, ta staréša ženska je erkla:

— Bogme bi mi drága gospodičina trnok oléhšali šorš, či bi na sébe vzéli té deklina vüčenje, ár se jas kam nevém obrnóti. Pa je na méne zavüpano, naj zvedávam za dobroga zongor vüčitelja; ali da tü nikoga nepoznam, ár smo ešče samo eden pár tjédnov eti.

— No vidijo néni! — I ta mála jo je znóva obinóla.

Srdcá bi rada včiniła, ali da nikak nemam vréména . . . či bi večér biló mogóče včiti, teda bi véndar, véndar ešče . . .

Razpis.

Podpisano predsédništvo prekmur-
skega senioráta razpiše

slůžbo oskrbnika

v

Evang. dijaškom dômi v Soboti

za penzioniranoga učitelja ali predgara. Na
razpolágo je dvosobno stanovánje.

Prijáve s plačilnimi zahtêvami se náj-
pošlejo na seniorski urad v Soboti náj-
keshêje do 1. augusta t. l.

Murska Sobota, 18. VI. 1939.

Benko Jožef I. r. Kovatš Štefan I. r.
sen. inšpektor senior.

„Zmožna je lůbézen materè; tůdi če
se njej hůdo godí, nemre odůrjavati, koga
je porodila.“ — Sophokles.

— Mogôče de, mogôče! Jeli bár, rektor-
nèni? Že dnes večér de mogôče?

Potom so si lí hitro dogůčale delo.

Irma že dnes večér pride i potom vsáki večér!

16.

Nè je potrebno bilô tá te obilno gučêče
rektorove nènike, ka je Irma že te prvi dén vŕ-
naisla tŕ, odkoj se njè je celo srdcé strŕsilo. I
tam je bio obri te mále deklina postelè eden
kêp, eden odkriti, moškoga poglèda kêp, v-ed
nom zaopási mála deklina oçom . . . Tak je eto
prijétno stanovánje dom, onoga môža, šteri je
naveke v-njèno srdcé notri zaprèti? . . . Tak
ona samo tečas bode mogôča esi hoditi, doka
gospŕd hiže domŕ nepride! Ta stára ženska njè
je tak právla, ka ga eden cèlí mēsec nede do-
mŕ i tak eden mēsec njèno bode eto prijétno
dète, šteroga mili glás je vu njènom srdci celo
sprotolètje zbdŕo.

Pontiuš Pilátuš.

„Moko je stro po Pontiuš Pilátušom“,
právi krščanska cerkev v svojem apoštolskom
verevadlůvánji. S tem je na veke obarvani spŕ-
menek možá, ki je tak nevolno vlogo igro v Je-
zušovom živelnji, ki je potrdŕo njegvo smrtno ob-
sŕdbo, četůdi si je mujo rokè, govorèč: „Čisti
sem jas od krvi etoga pravičnoga.“ Kak dugo
de se samo glásiŕo nazveščávanje trplènja i smrti
našega Zveličitela, se človečanstvo tůdi s Pilátuša
nede spozábilo. Ka známo od Pilátuša zvůn to-
ga, ka nam sv. pismo pripovedáva od njega?

Pontiuš Pilátuš, sin rimske plemenitáške
rodbine, je desét lét noso čest poglavára nad
Judejov, od leta 26 do 36. Urádnik rimskoga
casara je bio, ki ga je postavŕo i odstavo. Nad
zemlŕov, v šteroj je zastŕpo svojega vladára, je
meo vso oblást: bio je najvišiji urádnik, zapo-
vèdnik vojske i sodnik.

Rimski pisátel Tacitus samo na krátci omèni
Pilátuša te, gda guči od nesmilnosti, s šterov
je casar Nero pregánjo krščane: Té, od šteroga
shája eto imè (krščanje), Kristuš, je pod vládov
casara Tibérija bio vmorjeni od poglavára Pon-
tiuš Pilátuša.

Slůžba casarovoga namestnika v Judeji je
nej bila lehka. Poglavár je preveč previdno mo-
go ravnati s svojimi židovskimi podložanci. Nad
eden národ je bio naimre postavleni, šteri je za
sramŕtno držo rimsko oblást nad „božim odeb-

Potom si je z punov zahválnostjŕov globoko
zdèhnola, ka njè je te dober Bŕg pomogao i
priliko ponůdo na siromačeka dvá konja hráne-
nje. Redovno so njima nesli vsáko gojldno ma-
lâto, štero se je že za eden tjeden vidilo na nji-
ma. Pŕleg toga je cukar tůdi obilno vŕhodo.
Tákšega hipa je tůdi ponůdila ništeroj stároj
krtastoj korini eden-eden faláček cukra, ka pa
či so té zamláda tůdi navajene bilè k-tomi sladčeci?

Ona prevnŕga nazázadržána britkost, štera
njè je lice z zelénov licojnov pokrila, tak da bi
se v níkše prijétno čitènje vtonila, za štero je
zdâ tak mislila, ka tŕ vse toj máloj deklini má
hvaliti: ono nevèdno náidenje žnjov, je njènomi
srdci nezgovorno drágo.

Alli kak so pretekávali tjèdni i že samo
ništerni dén je bio samo ešče do njegovoga do-
mŕ prišestjá, je jo naednŕk velika nemirovnost
mantrála, k koncovi v tom tůdi pomirjena je stá-
pala vdiljek po hodniki. Leo jo je preci nasle-

ráním národem“ i se je záto z verski razlogov bráno próti njej i šteri nári národ je preveč pazo na tó, naj poganski rimláni ne oskrunijo njegove svéte právde.

Pilátuš je nej bio tisti človek, ki bi previdno znao ravnati z židovskim národem. Tó kážejo rázložni dogodki z vrémena njegovoga poglavárstva, štere so zapisali židovski zgodovinari onoga časa.

Rimláni, ki so spoštljivati ščeli židovsko vero, so njim včasí od začétká povóli činili s tem, ka je poglavár nej meo svojega sedeža v Jeruzálemi, nego v Cezareji ob mórji. Etí je srédi skoron samo poganskoga prebiválstva lahko v miri spunjávo dúžnosti svoje poganske vere, k šteroj je slišilo túdi češčénje casarovoga kěpa. Poglavár je samo včasí, navádno na velke svétké prišo v Jeruzálem, naj s svojimi vojáki zdržáva etí mir i réd. Národ je vsígdár pún nezavūpanja glédo poglavárov prihod, bojéč se, ka s seboj dá prínesti casarove kěpe i s tem oskrúni svéta tla Jeruzálema i cerkve.

Pilátuš je včasí pri svojem prvom nastópi razdrážo židove. Svoje vojáke je ponoči poslo v Jeruzálem, noséče s seboj casarove kěpe, štere je očivesno dao postaviti v váraši. Za židove, ki so se strogo držali Mozešove právde, štera je samo ednoga Bogá dopústila čestiti, je nikaj groznoga biló, gda so vidili v svojem mestí postávlene casarove kěpe. Včasí so velke vnožine rómale v Cezarejo i prosile Pilátuša, naj od-

stráni z Jeruzálema one kěpe. Pilátuš je nej ščeo popústít, ár bi s tem casara zálo. Židove je dao z vojáki obkólití i njim je zagrózo, ka je vse dá vmorití, če ne odidejo mirno domó. Oni so se pa nej dáli strášiti. Pred Pilátuša so se lúčili i so njemi izjávili, ka se ráj vmorití dájo, kak da bi pústili oskrúnti svoje svéto mesto. Na takšo odlióčnost je Pilátuš nej bio pripravleni. Popústo je. Casarove kěpe je odstráno z Jeruzálema.

Ešče ednók je probo Pilátuš razžáliti versko čútenje židovskoga národa. V Herodešovej palači v Jeruzálemi je dao postaviti pozláčena znaménja, štera so bár nej nosila casarovoga kěpa, ali meła so eden casari posvečeni naplaek. Židovje so túdi v tom nakanénje vidli, v Jeruzálem vpelati casarovo češčénje. Vsi odličniki váraša so v národovom iméní prosili Pilátuša, naj odstráni ona znaménja. Pilátuš njim je nej popústo. Te so se židovje pritóžili pri casari i samo na njegovo zapóved je prepelo Pilátuš te ona znaménje v Cezarejo.

Pilátuš se je ešče nej včio zadosta. Gda je v Jeruzálemi nóvi vodovod dao zazidati, je cerkvene pėnzeze ponúco za njega. S tem je pá razdrážo národ, šteri je v njegovom djánji oskrúnitev cerkve vido. Národ se je v velki vnožinaj paščo k Pilátuši, ki je rávno v Jeruzálemi bio. Tóžili so se njemi, ka je prekráto njihove právice i zmės so se začúle túdi reči grožnje próti njemi. Gda je vnožina nej ščela oditi, je Pilátuš

dūvao i direktorca je li samo z-tákšim spreva-jáčom dovoli večerájnje vore dávatí.

— Z tákšim sprevajáčom, tak vrla deklina, kak si ti Irmika, lahko batrivno hodi. I direktorca je jo lūbeznivo pogládila po čarnom nōseci i ešče kcoj pridála: da dobro vōglédaš moje dēte.

Velki mrzaz je bio i vu mrzлом zráki njē je jezero ledéni igál smicalo obráz. Ešče i zima je lepša tam, gde se je ona narodila, si je misliła Irma, etí se samo mrzaz čúti, ali žnjē bēloga svéta víšostí človek nika nevidí. Ali kak je notri stōpila vu tople hiže, tam je že nika čútila z-vesničkoga diša. Ta stára rektorca je ponūcala te svekle obloke i vu obilnoj meri je gájila in-dašnje prijétne rōže i cvetlice: klince, rezedo i žúti viola diš se je razlējao vu prestrani hižaj, rávno tak, kak vu Zádýja ogradčeki, ali pa pri stárom dūhovniki.

— Nega več tákšega diša — je právla Irma i doli se je prigñola, ka bi kúšnola to málo, ali

naednók se je strōsila: kak je vrōče eto dēte! Na njē je glédala; od navádnoga je bole erdēče.

— Málo moje, jeli ti kaj nefali?

— Nē, samo me gláva boli. Naj mi na njō denejo nénika svojo mrzlo rokō, od njē mi ozdrávi.

Dokeč je Irma doli potėgnola hitro z-rōk rokavice, doli je djála krščák i zgorñji piášč, deklina se je na psa nagnola.

— Tvoja bunda je túdi hladna, Leo! — I notri si je zakrila obráz z hladnov bundov.

Irma je gori zdignola deklino, k-sebi jo je posadila na diván, glavō njē je v-nároča vzéla i namali gládila.

— Jaj da je dobro! . . . Ostanimo tak, néni.

— Tak ostánemo tak, moje drágo; dnes se nití neví včile . . .

— Te mi pa naj edno fabulo právjijo, či znájo . . .

— Edno znam.

(Dale.)

dao s preoblečenimi vojáki napádnouti. Vnôgi od njih so bili vmorjeni.

Túdi Lukáč (13, 1) pripovedáva edno djánje Pilátušove nasilnosti. Šlo se je za Galilejce, „šteri krv je Pilátuš pomêšo z njihovimi áldovi.“ Nájbrž jih je dao Pilátuš vmoriti, gda so v cerkvenom dvôri pred oltárom stáli, tak ka so oni rômari i živina, štero so aldúvali, vküper bili vmorjeni i se je njihova krv pomêšala.

Zavolo etakši nasilni djánj je Pilátušova stáva med židovi vsikdár žmetnejša bila. Ali hitro ga je dojšla kašliga, že ništerna leta po Jezušovom križanji, leta 36. Samaritanski národ je mislo, ka je Mózeš svête posôde i škéri zakopo na brêgi Garizim. I gda se je ednôk napôto národ v velkoj procesiji, ka bi poisko one kinče, je Pilátuš zasedo poti s svojimi vojáki i je med rômari velko klánje pripravo. Za eto djánje se je pred casarom mogo zagovarjati. Kak se je skončala tá tožba, se ne vê. Samo telko známo, ka si je naskori sam vgasno plamen žitka. Judáš, ki je ôdo Jézuša, i Pilátuš, ki ga je na smrt obsôdo — oba sta s samomôrom končala svoj žitek! — D.

Luther Hanzeki.

(Z gráda Coburg 1530)

(Eto mèseca junija 1530 pisano znamenito písmo, v šterom oča opomina svojega síneka k pobožnosti i pridnosti, je példa písmo na otroke.)

Milošča i mir v Kristuši, moj lübléni sinko! Radújem se, ka se rad včíš i pridno molíš. Tak delaj, moj sinko, i ostani tákši! Če domô pridem, ti prinesém s senja lêpi dár.

Poznam lêpi, veséli ograček, v šterom vnôgo decé jeste, ki zláte kapúte nosijo i pobérajó lêpa jáboka pod drevjem i grúške, črešnje i slive; popêvajo, skáčejo i so veséla, májó túdi lêpe mále konjiče z zlatimi vúzdami i srebrnimi vajeti. Píto sem možá, šteroga je té ograček, čidna so ta deca. Pravo mi je: „Tô so deca, štera rada molijo, se včíjo i so pobožna.“ Te sem njemi pravo: „Lübléni človék, jaz túdi mam siná. Luther Hanzek se zové. Ne bi mogo

túdi on v ete ograček priti, náj bi túdi on tak dobra jáboka i grúške jo i tak dobre konjičke jaho i se z etov decov špilo?“ Te mi je pravo môž: „Če rad moli i se včí i če je pobožen, te de túdi on prišo v ete ograček, pa túdi Filip (Melanchtonov sinček) i Jost (Dr. Jonasov sinček) i če vsi esi pridejo, do se vsi veselili i eti igrali, plésali i z malimi púkšami strelali.

I pokázo mi je v ogračeki lêpi trávník, pripravlenoga za plés, tam so visele zláte tamburice. Ali ešče je rano bilô, ka so deca ešče nej jela. Nej sem mogo počákati njih plésa, pa sem pravo môži: „Lübléni gospôd, včasi idem i vse to napišem svojemi drágomi Hanzeki, náj ja pridno moli, se dobro včí i pobožen bode, náj túdi on notri pride v té ograček! Ali on má edno tetico Lêno (Magdalena Bora, štera je v Lutherovoj hiši živêla), njô túdi more s seboj pripelati.“ Te je pravo môž: „Náj bô, idi pa njemi píši tak!“

Záto, drági sinko Hanzek, včí se i moli i povej túdi Filipi i Josti, náj túdi njidva molita i se včíta, te vsi vküper notri pridete v oni lêpi ograček! S tem te poráčam vsamogôčemi Bôgi i pozdravi tetico Lêno i küšni jo za méne. Leta 1530.

Tvoj lübléni oča Martin Luther.

Poslov. D.

Razglás.

Voditelstvo Dijaškoga dôma s tem pozáva vse, ki v tekáji prišestnoga šolskoga leta v Dijaški dom gorivzétí ščéjo biti, naj svoje písmene prošnje vpošlejo nájkesneje do

15. juliuša na voditelstvo Dijaškoga dôma v Soboti.

Onim, ki se do toga časa ne priglásijo, nemremo garantirati mesta.

Voditelstvo

Evaňg. dijaškoga dôma.

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Vi ste rod odebráni, králevsko popóvstvo, národ svéti, lüstvo zadóblenjá: naj nazveščávate dobra dela onoga, ki vás je s kmice pôzvo na čüdno svojo svetlost.“ (1 Petr. 2, 9.)

Konferenca predsédništev naši gmajn, držána 22 mája v Soboti, je dvej vážni skončanji prinesla. Skončala je, ka v tisk dá težko čakano knigo za verénávk. Ministerstvo prosvete je že javilo, ka naskori dobimo njegvo odobrénje za ono knigo i dovolénje za tisk. Če se dovolénje nede zavleklo, mo do septembra že lahko meli tó prepotrúbno knigo. — Drügo skončanje predsédniške konference je bilô povékšanje Dijaškoga dôma. Delo se je zavüpalo na grádbeni odbor, sestojéči se z g. Kovátš Štefana, šinjôra, Benko Jóžefa, šinj. inšpektora, Bác Lajoša, soboškoga inšpektora i Darvaš Aladára, oskrbnika Dijaškoga doma. Té grádbeni odbor je že dao zgotoviti plán i proračun i naskori de se že začnolo delo. — Ár je oskrbnik Dijaškoga dôma, zezávajôč se na svoje preobložnost z drüglm delom i na potrebo, naj má Dijaški dom oskrbnika, ki vse svoje moči i svoje celo vrémen dijaškomi dômi posvéti, odstôpo, je konferenca skončala razpisati slüžbo dijaško-domskoga oskrbnika i pozvati na eto mesto ali ednoga penzioniranoga učítela, ali pa predgara.

Tanáč naše orsačke cerkve júniüša 19. i 20. bode meo svoj gjülësh v Novom Vrbási, na šterom Kovátš Štefan šinjôr i Benko Jožef šinj. inšpektor bodeta zastópala interese naše šinjorije kak rédniva člána tanáča.

Na Düševnoga lista goridržánje so darüvali: s Polane Porédoš Károl 5, z Nemčije Kodela Lina 3 dináre. Najlepša hvála!

Na Dijaški dôm so darüvali Kovátš Štefan šinjôr 3 m. krompira. Srčna hvála!

Materínski dén na Gornji Slaveči. V nedelo, dne 14. májuša, vküperkapčeno z rédnov Božov slüžbov, smo se ôsvetno spomínali svoje materé. Dománji dühovnik so meli svétešnji govor od svétoga pozvánja materé. Na srcé so zvezali poslüšávcom, ka vse mámo zahváliti mi svojoj materi. Ár mater samo vsáki človik edno má, njéno lübézen drüga nadomestiti več. nemore. Po sv. predgi je Rogan Trejza, učenka

iz Sotine deklamálivala: „Na materin dén“ od od Luthár Šándora. Potem so trije máli šolarje: Bokan Alojz, Küzmič Béla i Bertalanič Kristina, vsi iz Gor. Slaveče, naprejdáli pogovor za tri decé: „Mati“ od Kovátš Fride. Nazádnje je Čurman Alojz učenec iz Sotine deklamálivo: „Mojoj materi“ od Kovátš Fride. Tá igra i deklamácije so tak na srcé šle poslüšávcom, ka so skoro vsi z mokrimi očámi zapústili tó svéto mesto, genjeni v srci od tega lejpoga svétka. — Po božoj slüžbi je offert. bio držáni na našo dománjo žensko drüštvo; 56 D. je bilô aldüvani.

Turobni glási iz Gor. Slavečke fare. Zádnji mësec so se odselili od nás vu večnost: 16. májuša Küzmič Franc iz Serdice v 49 leti starosti. Vu njem je vés Serdica svojega veškoga skrbnika zgübila. Od grüntanja fare, skoro 20 lét je noso Bôgi na diko, vernikom na hasek eto čést, za štero čést pri Bôgi zadobij svojo pláčo. Zvün gmajne i vési žalüjejo ga vdovica i 7 nepreskrbleni otrok. — 25. májuša Horvát Ana, roj. Gomboc, vdovica, r. Dol. Slaveči, biv. Nuskovi v 75 leti starosti. — Té pokojni naj do goristanénja spijo svoj večni sen vu ogradčeki mira! Te žalüvajôči pa si naj počinéjo vu Božem sv. ravnánji!

Černelavci. V nedelo, 4. júniya je bila v Černelavci blagoslovitev povékšánoga pokopališča po soboškom dühovniki i kapláni. Cëla vés se je zbrála na lepô okinčanom pokopališči, pa tüdi s sôsedni vési i gmajn so vnôgi obiskali pri toj priliki Černelavce. Pred vhodom na cintor sta predsednik občine i povelnik gasilcov pozdravila dühovnika, učenka Maroša Jolánka pa njima je vrôčila lêpi šopek. Igrala je ciganska banda, popêvalli pa so domáči pëvci pod voditelstvom svojega kántora. Po predgi so g. šinjôr blagoslovili pokopališče. Na tó so ešče tri deklina deklamirale pripravne pesmi; Sočić Irenka, Cigüt Helena i Hajdinják Šarolta. Z pokrepenov verov v Goristanénje i žiték smo odišli z lêpoga ôsvetka.

Naš izseljeniški dühovnik g. Lepoša Štefan, ki je že láni obisko naše sezonske delavce v Nemčiji, de njim po létüni mësecaj pá držo bože slüžbe i biblijske vöre po posestvaj v Mecklenburgi i Pommerni.

Finančni odbor naše cerkve je 3. junija meo svojo sejo, na šteroj so z naše šinjorije sen. inšpektor Benko vzéli tál, kak rédna kotriga finančnoga odbora.

Nemška evangeličanska církev je Hitleri ob priliki njegovoga pétdesétoga rojstnoga dnéva prékídala kak svoj dár prvo vödánje Lutherovoga svétoga písma, znamenito „Septembersko biblijo“ z leta 1522. Ete dragocéni, samo v ništerni exempláraj ohránjeni tisk zdržáva prvo prestávo Növoga zákona, štero je Luther na Wartburg grádi dokončo. Zvün toga so prékídali Hitleri edno zbirko kèpov z vrémena reformácije, štera v stô kèpaj prikažúje reformácijo kak nemško národno gíbanje. Eden posébní dár je poklonila Hitleri znotrèšnja misija nemške evangeličanske cerkve. Ponúдила je Hitleri oskrbo za 20 jezero dnévov za betežne i počinka potrebné.

Verski zákon v Japáni. V Japáni se dela na vödánji ednoga verskoga zákona, šteroga je doségamao nej bilo tam. Od leta 1926 dela že komisija, sestávlena z državni urádnikov, znanstvenikov i dühovnikov, na tom zakoni, šteri de naskori predloženi parlamenti. Kak se čúje, de krščanstvo túdi zadóbilo one pravice, štere Budizem i Šintoizem vžíva v Japáni. S tem bi se túdi krščanskim cerkvam dála pravica, ka bi njéne cerkve, šóle i drúga imánja dávka prôsta bila. Krščanstvo bi se ránč tak slobodno razvijalo, kak drúge vere.

Dogodki zádnejega mēseca. V začétki junija je knéz Pavle z kneginjo Olgo obisko na Hitlerovo povabilo Berlin, gde so njemi na čést pripravili velke vojaške paráde. Med vnógimi drúgimi ga je sprevodo v Berlin túdi naš zunánji minister Cincár-Markovič, ki je vodo pogájanja z nemškim zun. ministrom Ribbentroppom. Hitler je ob priliki toga obiska izjávo, ka

so nemško-jugoslovenske granice večne. — Ministerski predsednik Cvetkovič je pravo od sporazuma s Hrváti: „Mi, Srbi, Hrváti i Slovenci moremo priti do sporazuma. Vážno je, ka z obei stráni jeste dobra vola.“ — Anglija i Francija sta se ešče nej mogle pogoditi z Rusijo. Zdaj je odposlánec angleške vláde prékídao v Moskvi nôve ponúdbé, ki se glásijo: Rusija bi náj z vsov svojov bojnov silov priskočila na pomoč Angliji, Franciji, Poljskoj, Romuniji, Turčiji, Grškoj i Belgiji, če bi te držáve napádnjene bile. Nasprotno bi túdi Anglija i Francija šle Rusiji na pomôč, če bi ona bila napádnjena. — Poljáki ne zavúpajo Rusiji i ščéjo, ka bi Rusija samo v tom slučáji šla nej s svojov vojskov na pomôč, če de jo Poljska sama zvala. — Nemčija je z Litvánijo i Estonsko nenapádnno pogodbo sklenola. Nemški i italijanski dobrovolci so se povrnoli iz Špánije v svojo domovino. Domá so je z velikov ôsvetnostjo spréjali. — Z italijanskimi dobrovolci je odpotúvo ív Rim túdi eden minister Frankove vláde. Italijanski zunánji minister grof Ciáno njemi povrné obisk v Madridi, kde de prej pripravo politično i vojaško zvézo med Špánijov i državami osi Rim—Berlin. — Držáve balkánske zvéze ščéjo Bolgárijov zvábiti v svojo zvézo. Turčija je stávila predlog, naj se Bolgárij nazáj dá Dobrudža, štero je po svetovnoj bojni mogla odstópiti Romuniji, i stem bi se náj omogóčilo prijátelstvo do Romunije. Grška pa je stávila predlog, naj se Dobrudža samo v nájem dá Bolgárij i bi se tak spunile revizionistične zahtéve Bolgárije. — Položáj na vzhodi je zádne dni preveč napeti pôsto. Japonska je naimre zaprla pôt v angleške posesti v Tientšini v Kini, náj bi s tem prisilila Anglijo, ka ne bi nadale podpérala Kitájsko. — V Češkoj je bilô pár spopádov med nemci i čehi. Vmorjeni je eden nemški i eden

češki policist. — Na Vogrskom so bilé tájne volitve v parlament, pri šteri je vládna stranka velko večino dobila. Močno je zrástla túdi stranka vogrski národní socialistov. — Angleška králevska dvojica je dokončala svojo potúvanje po Kanadi i Združeni držávaj severne Amerike. — Vtôpile ste se edna ameriška i edna angleška podmorna ládja. V njih je okóli 150 lúdi najšlo smrt pod vodôv. — Jugoslovenski exporteri drv v Meksiki iščejo nôvi trg za naša drva. Že se vodijo pogájanja

z merodájnimi gospodárskimi krôgi v Meksiki. — Zgoro je nôvi kolodvor v Varšavi, šteroga so po vnôgi letaj zidanja ránč zdaj dokončali.

Što preveč čaka od bližnjega, njemi vzeme veselje, dati túdi tó malo, ka v istini zmore.

Nevoščenost i neznanje ste si sestre.

V mladosti žitek nosi nás, v starosti pa mi moremo njega nositi.

Evangelium v Itálíji

Naprejdáva: SILVÁNUS.

Med Kalabriskimi porobi Inkvizicije je bio túdi valdenski predgar Pašali, ki je Genfi štúdirao i od Italjanske gmajne za predgara vu Kalabrijo bio poslání. Tú so ga zgrabili i v Rim pripelali. Pri zaslišanji ga pita Inkvizitor: „Odkud si?“ — Pašali: „z Piemonta“. — Inkvizitor: „Si né meo bôgšega dela, kak v Kalabrijo pridti i lúdstvo zapelávati?“ Pašali: „Jas sam samo tak zapelávec, či je Kristuš zapelávec, ár vu njegovoj šóli sam se návčo, ka sam se návčo“. — Inkvizitor: „Gde je tá šola?“ — Pašali: „V Genfi“. — Inkvizitor: „Samo je genfska cérkev ta práva?“ — Pašali: „Cérkev Kristuša je povsud tam, gde vu njem verjejo. Ona je po Kristuša včenjej síromašna, od svejta pregánjanja i odúrna, próti rimskoj štera je bogata i zmožna i štera pregánja krščenike“. — Inkvizitor: „Vörješ vu pápi?“ — Inkvizitor: „Kak dugo si né bio pri spôvedí?“ — Pašali: „Že dnes túdi sam moje grêhe Bôgi vadlúvao, ali od meše i popovskoga spôvednoga stolca me naj Bôg varje“. — Na tó se je Inkvizitor vkrajobrno i ercé: „Vsakši odgovor je zaslužo naj tresetkrát zežgani bode; jas nemrem dale“. — Po teškoj vózi, vu šteroj je vkúpsprejetim têlom, od bitja z zlámanimi strašna pretrpeti mogo, dônok znao trôštati svojo záročnico i prijáteje, ki so ga vu vózi goripoiskali. 1560. septembra je pri navzôčnosti pápe i ništerni kardínalov presmeknjeni bio i té zežgani.

Carnesecchi, te prvejši rimski prokurator je pod V. Pius pápom mrô, ki se je né strašo ešče tákše može vmoriti. Se zná, Rim bi rájši bio, či bi tákši hêrašnji možjé nazájstôpili k njim. Carnesecchi je pri florencskom princí II. Cosimoi iskao obrambo pred pápe šútanjem i rávno je pri njem na obedí bio, gda je pápe

zapôved prišla k Cosimoi, naj se té nevaren jetnik zgrábi i vódá Rimi. Cosimo je tak na slejpo bio pápi podáni, ka je svojega gosta tam na lici mesta zvezati dao i ga je v Rim poslo. Tam je Carnesecchi ji po petnájsetmesečnoj vózi na 3 oktober 1567. gláva bila vzéta.

Tú se ešče moremo spomenôti že od zgoraj spoznanoga Mollios a, ki je obprvim v Bologni i sledi v Napoli pri Peter Martyri i Occhioio bio vréli delavec Gospodna. Gda so té njegovi prijátelje jávno se pripoznali k proteštanskoj veri, je za njega stáva v Nápoli nevarna postánola, i je ostavo váraš. Po tom se je ešče deset lét skrivo v Itálíji, med nevarnostmi i pregánjanji, ali 1553. je v Ravenni zgrábleni bio i v Rim odpelani. Pri njegovom odgovárjanji, štero je pred velkov précimbov napravlenom správišči Inkvizicije i pred visikimi čestniki rimske cérkve držao, je kak eden drúgi Števan mantrnik, né pozno več nikakšo svetsko oglédnost. Tú ercé: „Či poglédnem ono pokvarjenost, blôdnost i prósto bivost z šterov je vaša cérkev napunjena, ka si znam od njé drúgo misliti kak tó, ka je tátov i razbojnikov brlôg. Vaš návuk je láž i skazlivost. Na vašem obrázi se vidi, ka vaš Bôg je blek vaš. Vi se terete za nepravíčnim mammonom i žéjate na krv ti pobožni. Kak morete vi právi nasledniki Kristuša bidti, da tak živéte, kak či bi né bilô Bogá vu nebésaj, vi ki pregánjate Njegove rejči vörne nazveščávce i tiranizirate dúše? Jas na vaš sôd apeliram pred Kristušov sodski stolec, koga ne oslepíjo vaši naslovi i leščéce gvan-tanje. Za svedôstvo vzemte nazáj, ka ste mi dáli“. — Zdaj je to goréčo skalo, štero je vu rokaj držo, na pod lúčo i pogáso. Preci je bio na smrt osodjeni, obejženi i té zažgani. — Ali Kristuš pa ercé: „Jeruzálem, Jeruzálem, ki vmárjaš proroke, — ovo njih se se vam hiša vaša pústa!“ (Mátaj 23, v. 13—15.) (Konec).